

WILHELM
PETERSON-BERGER
1867-1942

Ur Hösthorn: Tre dikter
för röst och piano

*From Hösthorn: Tre dikter
for voice and piano*

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 387–389/Edition nos 387–389
2014
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0--706900-99-5

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Vandring

Andante, molto quieto ♩ = 88

Lugn gångtakt

W. Peterson - Berger

Nov. 1927

Sång

Piano

mf

Här är din väg, där spenslig björk mot

p *sempre dolce legato, espressivo*

å - sen byggt en ljus por - tik. Vid si - dan ligger tjärnen, mörk av ljuv - ligt ruvande my -

stik. Träd lätt på golv med tim - jan strött! Det ligger bygd därnedan - för. Där

ritard. a tempo

blomstra by - ar vitt och rött och jordens glädje, dit du hör.

mf Min väg går bort åt an-nan trakt. Den dunk-lar in i valv av gran, tills *p*

mp my-ren vid-gar, allt för flackt och hårt be-lyst, sin ble-ka plan. Den sti-ger tungt mot *mf*

ber-gets bryn, den sprängs i - sär av ste-nig vret, tills krö-net öpp-nar stort en syn mot *f*

ff ö - de rymd och e - - vig - het. *mf* *pp*

Gammal ramsa

Andante di ninnata $\text{♩} = 60$
Som en vaggvisa

W. Peterson - Berger
Sept. 1928

Sång

mp

A - ve Ma - ri - a, be - ne - di - a
A - ve Ma - ri - a, be - ne - di - a

Piano

f *mf* *pp* *p*

mf *mf*

dem, som su - ga och di - a. Själv har du haft ett barn vid ditt bröst. Vys - sa med din
dem, som kö - ra och ri' - a. Själv du for till E - gyp - ti land. Led du häs - ten

p (*poco rit.*) *pp*

lju - va röst i den sträng - a höst.
vid din hand ge - nom ökn och sand.

p *pp* *mf*

A - ve Ma - ri - a, be - ne - di - a dju - ren i stall och sti - a. Själv var du fat - tig
 A - ve Ma - ri - a, be - ne - di - a dem, som är - li - gen fri - a. Själv var du fäst vid en

lik - som vi. Stå vår ring - a nä - ring bi, giv oss korn och kli.
 tim - mer - ge - säll. Lys dem i den mör - ka kväll till den rät - tas tjäll.

(poco rit.)

A - ve Ma - ri - a, be - ne - di - a dem, som plågas och skria.

Själv du grät med ett kors till stöd. Hjälp oss i vår ångst och nöd, hjälp oss till vår död.

rit.

Humlor

W. Peterson - Berger

Sept. 1928

Allegro moderato ♩ = 144

Sång

mf

Stig,

Piano

p legato mormorando

vå - - rens sol, du ljum - - ma, och skin på hum - lor-nas

bon. Flyg ut ur kam - rar skum - - ma, mi-na

präk - ti - ga tjäns - te - - hjon, till er

skö - - na pro-fes - sion.

pp

mp *mf* *mp*

Väl -
Nu

mf *p*

kom - na till min klö - - ver och lis - ten kring min
häng - er fruk - ten mo - - gen i e - ra körs - bärs -

p

knut! Tag allt ni vill och be - hö - - ver och
träd. Flyg stolt i den rö - da sko - - gen, du

mf *p*

svär - ma som jag och njut, så träf - fas vi som - marn
hum - le - svärm, och kväd hur blom - men var söt och

ut.
späd.

Sov gott, mi - na pi - gor och

dräng - ar! Jag hop - pas fros - ten ej när e - ra

bols - ter-hölj - da säng - - ar. Vi träf - fas näs - ta

är, om Gud ger oss än en vår.

p *pp*

pp *mp*

Wilhelm Peterson-Berger

Wilhelm Peterson-Bergers gärning är inte lätt att sammanfatta: tonsättare, musikkritiker och skriftställare, operaregissör och librettoförfattare, översättare och idealistisk filosof. Till svårigheterna bidrar också att hans gärning bildar en odelbar helhet – Peterson-Berger var en idédriven personlighet som ville verka i enlighet med sina idéer, men också föra ut dem i musik och skrift. Han var på sin tid en av landets mest omtalade musikpersoner, där hans egna musikaliska verk bidrog till hans rykte, men ändå stod efter hans engagerade musikkritik som grund till hans ryktbarhet.

Wilhelm Peterson-Berger föddes 1867 i Ullånger (mellan Härnösand och Örnsköldsvik) av föräldrar med dalsländsk härstamning. Han hade tidigt drömmen om att bli tonsättare. Peterson-Berger studerade vid Musikkonservatoriet i Stockholm 1886–89, fortsatte med studier i Dresden 1889–90. Åter i Sverige var han musiklärare i Umeå och ledare för stadens musiksällskap 1890–92. Han återvände till Dresden, där han undervisade i musikämnen 1892–94. 1896 blev han musikkritiker i *Dagens Nyheter*, vilket fram till 1930 skulle bli hans fasta syssla vid sidan av komponerandet. Efter sin kritikertid flyttade han för gott till Sommarhagen på Frösön, där han redan 1914 låtit bygga sig ett hus av närmast skulpturalt slag. När dagskritikens snabba rytm inte längre pressade honom, kunde han mer koncentrerat skriva annat, men också komponera. Wilhelm Peterson-Berger avled i sitt jämtländska hem 1942, 75 år gammal.

Tonsättaren Wilhelm Peterson-Berger lämnade efter sig en både stor och varierad produktion. Hans verk i större format (de fem symfonierna *Baneret*, *Sunnanfärd*, *Same ätnam*, *Holmia* och *Solitudo* samt de fem musikdramatiska verken *Ran*, *Arnljot*, *Lyckan*, *Domedagsprofeterna* och *Adils och Elisiv*) är starkt präglade av hans kulturfilosofiska tänkande och var därför viktiga manifestationer från Peterson-Bergers sida. I Wagners anda skrev han själv operatexterna. Men paradoxalt nog har några av hans smärre verk fått störst spridning, pianostycken som samlingen *Frösöblomster* och körsånger som ”Stemning” och ”Killebukken”. Som sångtonsättare förenade Peterson-Berger sitt skickliga melodiskapande med en märkbar känsla för texters kvaliteter. Resultatet blev solosånger som tillhör de allra mest uppskattade.

Gunnar Ternhag

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter.

Förlagan är utgiven av Abr. Lundquists, Stockholm, Abr. L. 5309.

På omslaget står: ”Ur Hösthorn / av / E.A. Karlfeldt / Tre dikter / tonsatta för en röst med piano / av / Wilhelm Peterson-Berger / Vandring / Gammal ramsa / Humlor / Stockholm / Abr. Lundquist. Musikförlag”.

Tillkomstår: Nr 1 1927; nr 2–3 1928.

Wilhelm Peterson-Berger

Wilhelm Peterson-Berger is a hard man to define: composer, music critic and author, opera director and librettist, translator and idealist philosopher. To compound matters, his achievements go to make up an indivisible whole – Peterson-Berger was driven by ideas and sought not only to work in accordance with them but also to express them in his music and writings. He was one of the country's most talked-about music personages of his time, with a reputation that rested not only on his compositions but also, and primarily, on his dedication to the art of music criticism.

Wilhelm Peterson-Berger was born in 1867 in Ullånger (between Härnösand and Örnsköldsvik) to parents of Dalsland extraction, and had dreamed of being a composer from a young age. He studied at the Musikkonservatoriet (the Royal Conservatory of Music in Stockholm) from 1886 to 89, continuing his studies in Dresden from 1889 to 90. Back in Sweden, he became a music teacher in Umeå and head of the town's music society, a position he held until 1892, when he returned to Dresden to teach music for two years. In 1896 he became a music critic for *Dagens Nyheter*, which would remain his main permanent occupation alongside composing until 1930. On retiring as a critic he moved for good to Sommarhagen on Frösön, where he had had a house built of almost sculptural design back in 1914. When the fast pace of the daily critic no longer suited him, he was able to concentrate on other kinds of writing as well as composing. Wilhelm Peterson-Berger died in his Jämtland home in 1942 at the age of 75.

The composer Wilhelm Peterson-Berger left behind a large and varied catalogue. His grander-scale works (the five symphonies *Baneret*, *Sunnanfärd*, *Same ättnam*, *Holmia* and *Solitudo* and the five music dramas *Ran*, *Arnljot*, *Lyckan*, *Domedagsprofeterna* and *Adils och Elisiv*) are profoundly informed by his cultural philosophy and were therefore important manifestations on his part. In true Wagnerian spirit he wrote his own librettos. Paradoxically, however, some of his minor works are his most widely known, including piano pieces such as the collection *Frösöblomster* and choral songs such as 'Stemning' and 'Killebukken'. As a vocal composer, Peterson-Berger unified his melodic skills with a remarkable feel for textual quality to produce solo songs that are amongst the most popular of all.

Gunnar Ternhag

Trans. Neil Betteridge

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes.

Originally published by Abr. Lundquists, Stockholm, Abr. L. 5309.

Text on the front page: "Ur Hösthorn / av / E.A. Karlfeldt / Tre dikter / tonsatta för en röst med piano / av / Wilhelm Peterson-Berger / Vandring / Gammal ramsa / Humlor / Stockholm / Abr. Lundquist. Musikförlag".

Year of composition: Nr. 1 1927; nos 2–3 1928.